

Seminarski rad

DISLEKSIJA I GLAZBANI ZAPISI

UVOD

Područje interesa koje u posljednje vrijeme privlači pažnju je disleksija i glazba. Veći dio postojeće literature na tom području duguje iskustvu onih koji rade kao učitelji, a ne sustavnom istraživanju. Oglethorpe (1996) je napisao najopsežnije djelo koje je poznato o glazbi i disleksiji. Postoji također i brošura (Britansko udruženje za disleksiju, 1996.) i nekoliko radova u časopisima i knjigama. Oni uključuju Oldfield (1987), Hubicki (1990, 1991, 1994) Hubicki i Miles (1991), Douglas i Willatts (1994), Ganschow i sur. (1994) i Skeath (1996). Postoji jedna opća ideja koja se pojavljuje u svim tim radovima: da osobe s disleksijom mogu ponekada biti veoma daroviti, ali ih većina ima problema s ritmom i čitanjem nota. Zbog nedostataka čvrstih dokaza, prijedloga i generalizacije to treba oprezno prihvatiti.

Rezultat istraživanja Douglasa i Willetsa (1994) potvrđuju da su neki „loši čitači“ i sricatelji također ritmički slabi. Autori izvještavaju o pilot istraživanju u kojem su djeca koja su prošla uvježbavanje ritma i visine glasa, postigla bolje rezultate u testu čitanja nego kontrolna skupina kod koje nije provedeno takvo uvježbavanje.

U brošuri Britanskog udruženja za disleksiju (1996), uspoređeni su podaci iz različitih izvora i sastavljena je lista nekih čimbenika koji će vjerojatno uzrokovati teškoće bilo kojoj osobi s disleksijom koja uči glazbu. Ističu: glazbena se notacija sastoji od pisanih simbola koji predstavljaju glasove. Osoba koja ima teškoća s dešifriranjem drugih pismenih simbola mogla bi stoga imati problema s pisanjem i čitanjem nota... Svirač mora biti sposoban razumjeti mnoge poruke koje se odnose na označavanje vremena, označavanje ključa, visine, trajanja, dinamike (glasno, tiho....), tempa (brzina) i stila (je li naglašen, legato, staccato...). Dok većina glazbenika može naučiti razumjeti te informacije vrlo brzo, glazbinicima s disleksijom će vjerojatno trebati mnogo više vremena prije nego što će to naučiti (Britansko udruženje za disleksiju, 1996, 2-3).

Duga je lista mogućih teškoća. Ona uključuje zamjenjivanje lijevo i desno, ritmičke teškoće (npr. kretanje ili pljeskanje rukama u ritmu glazbe, prebacivanje iz jednog ključa u drugi.....)

Ustanovljeno je da djeca s disleksijom imaju poteškoća u vještinama fonologije, to je problem koji ima dodirne točke s razvojem čitanja i sricanja (Bradley i Bryant, 1983; Snowling, 1987). Priroda i uzrok poteškoća s fonologijom su predmet debate, s teorijama koje su najbolje strategije za pomoć za taj problem. Neki teoretičari vjeruju da je problem specifično jezični (Mody, Studdert-Kennedy i Brady, 1997), dok drugi teoretičari govore da su poteškoće u fonologiji simptom drugog skrivenog uzroka. Za primjer, Tallal, Miller i Fitch (1993.) govore da manjak u brzini temporalnog procesiranja može biti uzrokom specifičnih problema fonološke percepcije. Stein i Talcott (1999.) isto govore da osobe s disleksijom imaju problem s kratkotrajnim slušnim procesiranjem, uzrokovan manjkom magnocelularne obrade. Nicolson, Fawcett i Dean (1995.) predlažu da temeljni manjak u cerebelarnom procesiranju, uzrokuje poteškoće s automatizacijom vještina učenja. Predlažu da odsutnost pravovremenih, automatiziranih motoričkih vještina koči normalan razvoj kretnji artikulatora, uslijed toga koči razvoj fonološke svijesti i pismenosti.

Zajednički element ovih teorija je uvjerenje da vještine tempiranja, i posebice vještina brzog tempiranja (i opsega vještina motoričkog tempiranja) su osnovni problem kod disleksije. Puni opseg i priroda poteškoća ovakvog tempiranja još nije utvrđena, ali raznolikost pronalazaka u ovom području, sugerira da će to još biti istraživano. Proteklih desetljeća, istraživači su otkrili

poteškoće s vremenskim procijenjivanjem (Nicolson, Fawcett i Dean, 1995.), tapkanjem ritma (Wolff, Michel, Ovrut i Drake, 1990; Wolf, 2001), zamjećivanja složenih vremenskih obrazaca (Kujala *et al.*, 2000), brzom automatiziranom imenovanju (Denckla i Rudel, 1976; Wolf, 1991), brzom temporalnom procesiranju (Tallal, Miller i Fitch, 1993), slušnom temporalnom senzitivnosti (Witton, 1998.), percepcijom brzog govora (Wood i Terrell, 1998.), vizualnom treperenju (Lovegrove, 1993.) i vizualnom zamjećivanju pokreta (Talcott, Hansen, Assoku i Stein, 2000.).

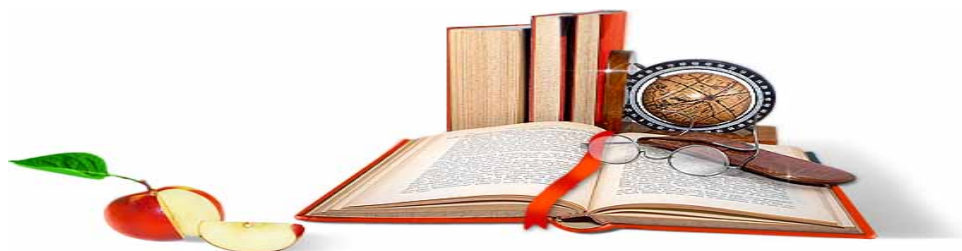
Iznenadjući je podatak da ima razmjerno malo prijedloga za terapiju za takav manjak tempiranja, izvan područja govora. Unutar područja govora, tvrdilo se da slušni trening, rabeći umjetne usporene govorne zvukove može voditi do poboljšanja govorne percepcije (Tallal *et al.*, 1996.). Na ovu ideju došao je Blyth (1998.), koji je smatrao pjevanje prirodnim putem usporavanja i istaknutog govornog zvuka. Sutton (1993.) i Tomatis (1991.) također predlažu oblik glazbenog slušanja i glazbenog stvaranja kao alat za povećanje slušne osjetljivosti i pomoćno sredstvo kod govornih i jezičnih poteškoća. Stvaranje glazbe je aktivnost koja zahtijeva vrlo točne slušne i motorne vještine tempiranja, i prema tome predstavlja potencijalno oruđe za pomoćno sredstvo u tome području. Stvaranje glazbe je ujedno i multi-senzorna aktivnost. Uočeno je da je multi-senzorni trening vrijedna forma učenja za djecu s disleksijom (Horhsby i Miles, 1980.; Hulme, 1981.). Douglas i Willatts (1994.) su otkrili da sati glazbe mogu imati pozitivan učinak na vještine čitanja slabih čitača. Drugo istraživanje, koje je proveo Overy (2002.), kaže da program glazbenih aktivnosti ima pozitivan učinak na brzinu temporalnog procesiranja, fonološke vještine i vještine sricanja u djece s disleksijom. Ako su glazbene aktivnosti uzete u obzir kao korisne u razredu djece s disleksijom, poteškoće u njihovom glazbenom tempiranju trebaju biti dalje istražene. Nekolicina istraživanja u ovom području već postoji; npr. Glavschow, Liloyd-Jones i Miles (1994.) intervjuirali su 6 djece s disleksijom koja su ujedno i glazbenici. Otkrili su da svi imaju poteškoća s produkcijom i percepcijom ritma (Atterbury, 1985.). Specifična priroda poteškoća s glazbom u djece s disleksijom još nije istražena u detalje: nema jasne razlike između kuckanja i vještina ritma, brzog i sporog procesiranja, percepcijskih i motoričkih vještina. To otežava spoznaju na što se fokusirati u izradi kvalitetnog programa.

Svrha ovog ispitivanja je usporedba različitih tipova glazbenih vještina tempiranja kod djece s disleksijom i kod djece iz kontrolne skupine, kako bi se vidjelo postoji li neko određeno područje na kojem bi se trebao temeljiti pomoćni glazbeni program. Za tu svrhu je eksperimentalno dizajnirana nezavisna skupina ponovljenih mjerila.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET



NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com